

ҲАР БИР одамнинг ҳаётида қувончи, эс-дай чиңмас кунлар бўлади. Бу баҳтдан камини ҳам беҳбара эмас, албатта, Яқинда менинг, наинки менин, балки бутун ўзбек халқининг ҳаётида унуттилмас воқеа содир бўлди. Бу шу йилнинг 20 июни — Ўзбекистон ССРининг мустақилилти ҳақида Декларация қабул қилинган кундир. Бу кунни байрам қўлмогимиз керак. Ушбу тарихий ҳужжатни аввал ойна жаҳон ордари эшигит, сўнгра рўзномаларда ўқиб бошини кўкка етди, кўким гурӯр ва ифтихор туйғуларни бора лимомли тўди. Менга ўҳшаганлар оз эмас, уларнинг севинчи ичига симгайди.

Декларация эълон қилингандан кейин бир неча кишилар билан сұхbatлашдид, бу ҳужжат хусусида уларнинг фикрини билмоқни истади, қувончини баҳам кўрмокни хоҳлади. Улар ҳам мен каби ҳаляқонаданди, қалби севинчларга тўғлиб юрдига, деган хәлди эдимида. Лекин, афусси, бу умидларин пучга чиқди. Сұхbatдашларнинг кўпчилиги Декларация эълон қилингандан умуман бехабар экан, билгандарни эса унинг моҳиятини тушуниб етмаган. Бу ҳолдан жуда хафа бўлдим ва буни сұхbatлашларидан яширмадим. «Нашотки шундай муҳим ҳужжат қабул қилинсау, у радио ва телевизорда ўқинсан, матбуотда эълон қилинсано сизлар бехабар бўлсалариниз!» Ахир, бу ҳаљ тақдир, келажага деган «ган-ку». Сал-пал уяланлари «ҳа, ўқимиз-да, эди чиққинти-ку», дейиши, бошқаралар esa «хўй, шу билан нима зигзаги, гўйт қўпайдими, нарх-наво арzonлашдими, нима бўлади?» дедилар. Балки қансидар даражада уларни ҳам тушуниш мумкинди. Ахир не-не қарорларни қонунлар қабул қилинади, уларда қанчалар эзгу фикрлар айтилди. Аммо уларнинг аксарияти қозогда қолиб кетди. Буларни кўрб, ўқиб, эшигит юрган одамларнинг қарорларни қонунлардан ҳафасали пар бўлганинг рост. Лекин бу Декларация биз учун ниҳоятда муҳим, аҳамиятли. Бинонабарин, балки сұхbatлашларим айтилди, гўшт қўпайни ҳам, нарх-наво нинг арzonлашви ҳам кўт ҳужжатидан ана шу Декларациини амалга ошишига болгик. Бу ҳаљда Декларациининг еттигина бандида ёзигида: «Ўзбекистон ССР итифоқдош республикалар ва бошқа давлатлар билан ўзининг сиёсий, иктисолий, маданият ва бошқа муносабатларни шартномалар асосида белгилайди ва амалга оширади». Демак, энди биши штирига барча хоснимизни, қашиб олинидаги бўйликларни планга кўра этиказиб беравермайди. Бир вақтлар Ўзбекистон гимнини шундай сатр бор эди: «Дарлар бўйида эдик сувга зор». Гимн мураллини менини назарда туғани менга қоронги, аммо мен уни размий маънода тушундадим. Яъни, беш миллион тонадан ошик пахта штириб кўргага солиш учун пахта топломасдик, оддийтина суръ ҳам йўқ эди, агар бирон киши қазо қисла кағанлик учун суръ икроқменинг руҳсати билан олиниарди. Пилланинг кони шу ўлка, бирон атлас ақонинг ургуи эди ва ўқазо. Юқоридаги сатрни ўқисам ёхуд эшигитам ана шулар хаблимига келарди.

Аслида мени ташвишга солган, кўнглимини роҳжиттан нарса бошқа ёқда. Кўпчилик шун-

дай муҳим, зарур ҳужжатнинг моҳиятига тушунмаганидан оғрингиди. Ахир унинг ҳар банди замрида олам-олам мазмун мускасам-ку. Тўртични бандни ўқиман: «ССР Олий Совети қабул қилинган қарорлар Ўзбекистон ССР Конституциясига мувофиқ Ўзбекистон ССР Олий Совети томонидан тасдиқланганда кейингина Ўзбекистон ССР худудида кутуга ёғи бўлади».

Ҳўй, бу гапларни ҳис кимласлик, унинг замидан матъюнларни умкимлини ва бундага севинчалик мумкини? Йўқ! Илгари Москва кабинетларидан қабул қилинган қарорлар бузнинг ҳужжатнинг мурасимизда ичилик шароитимизга, ҳалқининг урғодатига, яшаш тарзига ва бошқа-бошқа ҳужжатларга тўғри келадими-йўқум ўйламай-нетмай амалга ошираверади-ку. Бунинг устига ошириб башарнишлар, ҳаљ ибораси билан айтилди. Лекин, афусси, бу умидларин пучга чиқди. Сұхbatдашларнинг кўпчилиги Декларация эълон қилингандан умуман бехабар экан, билгандарни эса унинг моҳиятини тушуниб етмаган. Бу ҳолдан жуда ҳафа бўлдим ва буни сұхbatлашларидан яширмадим. «Нашотки шундай муҳим ҳужжат қабул қилинсау, у радио ва телевизорда ўқинсан, матбуотда эълон қилинсано сизлар бехабар бўлсалариниз!» Ахир, бу ҳаљ тақдир, келажага деган «ган-ку». Сал-пал уяланлари «ҳа, ўқимиз-да, эди чиққинти-ку», дейиши, бошқаралар esa «хўй, шу билан нима зигзаги, гўйт қўпайдими, нарх-наво арzonлашдими, нима бўлади?» дедилар. Балки қансидар даражада уларни ҳам тушуниш мумкинди. Ахир не-не қарорларни қонунлар қабул қилинади, уларда қанчалар эзгу фикрлар айтилди. Аммо уларнинг аксарияти қозогда қолиб кетди. Буларни кўрб, ўқиб, эшигит юрган одамларнинг қарорларни қонунлардан ҳафасали пар бўлганинг рост. Лекин бу Декларация биз учун ниҳоятда муҳим, аҳамиятли. Бинонабарин, балки сұхbatлашларим айтилди, гўшт қўпайни ҳам, нарх-наво нинг арzonлашви ҳам кўт ҳужжатидан ана шу Декларациини амалга ошишига болгик. Бу ҳаљда Декларациининг еттигина бандида ёзигида: «Ўзбекистон ССР итифоқдош республикалар ва бошқа давлатлар билан ўзининг сиёсий, иктисолий, маданият ва бошқа муносабатларни шартномалар асосида белгилайди ва амалга оширади». Демак, энди биши штирига барча хоснимизни, қашиб олинидаги бўйликларни планга кўра этиказиб беравермайди. Бир вақтлар Ўзбекистон гимнини шундай сатр бор эди: «Дарлар бўйида эдик сувга зор». Гимн мураллини менини назарда туғани менга қоронги, аммо мен уни размий маънода тушундадим. Яъни, беш миллион тонадан ошик пахта штириб кўргага солиш учун пахта топломасдик, оддийтина суръ ҳам йўқ эди, агар бирон киши қазо қисла кағанлик учун суръ икроқменинг руҳсати билан олиниарди. Пилланинг кони шу ўлка, бирон атлас ақонинг ургуи эди ва ўқазо. Юқоридаги сатрни ўқисам ёхуд эшигитам ана шулар хаблимига келарди.

МЕН СУХBATLAШГАН одамлар орасида турда касб ашларни бор: ишчилар, деҳқонлар, савдо, машилий хизмат кўрсатади, ходимлар, зиёдилар...

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг авангари кучи, деб келдик, маълум матнода шундай ҳам бўлди. Нихоятда фурҷан, дунёниг бўлди.

ШУ ПАЙТАЧА ишчиларни жамиятнинг аванг

